

DE DRIE FURIËN

Muziektheater

door

LEX JANSSEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE DRIE FURIËN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **LEX JANSSEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2005 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSOONSBESCHRIJVINGEN:

Moeder: licht dementerend met een zucht naar het verleden. Lief, zacht en vergevingsgezind. Zoekt het compromis. Vermijdt zo veel mogelijk de confrontatie. Zoekt de balans en doet wanhopige pogingen haar gezin bijeen te houden. Weigert de realiteit van naijver en rivaliteit tussen haar kinderen te accepteren, hoewel ze diep in haar hart wel weet dat die bestaan. De goedheid zelve, maar niet opgewassen tegen de harde realiteit.

Elsbeth: godsdienstwaaninnige dochter. Veel minderlief dat ze doet voorkomen. Fanatica, die Gods toorn als een eeuwig wapen geheven houdt. Blanke bolster, ruwe pit. Ziet haar moeders dementie als een straf van God, maar houdt dat voor zich zolang ze kan. Lijkt een Florence Nightingale, maar ontpopt zich gaandeweg als meedogenloos en spijkerhard. Spreekt haar moeder aan als 'mama'.

Theo: oudste zoon. Zeer intelligent, maar 'wil maar niet goed terecht komen'. Een goeie jongen, maar geen goeie sul. Bijt wel van zich af, maar kan zich niet losmaken van zijn moeder. Heeft veel humor en is spits en bijdehand, maar zal zich altijd schikken, als het erop aankomt. Breed ontwikkeld, maar heeft grote moeite met zijn zelfbeeld: als zoveel mensen zeggen dat hij niet deugt, zal dat wel kloppen. Noemt zijn moeder 'mama'.

Simon: jongste zoon. Ook intelligent, net als zijn broer, maar intens doortrapt. Veel humor, net als zijn broer, maar van een andere orde: cynisch en bij voorkeur ten koste van anderen. Is vooral uit op persoonlijke succes en persoonlijke bevrediging. Ontziet niets of niemand in zijn streven naar zelfgratificatie. Beschouwt elke vorm van zwakheid of onzekerheid als een falen, dat moet worden afgestraft. Noemt zijn moeder 'ma'.

Verteller: neutraal, beschouwend, met gevoel voor humor en relativering.

Furiën: de drie Furiën/Erinyen hebben het karakter dat bij ze past. Slim, sluw, belust op wraak en straffen.

Er is een ingezongen CD en partituur verkrijgbaar bij de uitgever.

OPENINGSTEKST VERTELLER.

Verteller: In den beginne schiep God... Dat betekent dus dat er daarvoor nog niks was. Geen land nog en geen zee. Nog geen grenzen. Nog geen eredivisie. Er beukte nog geen branding op krijtrotsen bij Dover, er liep nog geen mosterdgas door loopgraven bij Verdun en van Jamai had nog niemand ooit gehoord. Er was nog niks toen God begon te scheppen. Het grote nadeel daarvan was, dat hij aan niemand kon laten zien hoe mooi het was geworden. Want hij was ijdel en dus schiep hij de mens. Kon er eindelijk iemand zeggen: God, wat mooi! God zijn was een hondenbaan. Niks achturige werkdag. Niks wao, cao of aow. Hij wist natuurlijk dat-ie klaar zou zijn met een goeie week. Maar hij wist ook dat-ie daarna nooit meer één poot zou uitsteken en dat die vers geschapen mens de hele boel vakkundig naar de kloten zou helpen. Een bezoeking was het, God zijn. Maar daar stond dan wet weer tegenover dat God de enige was die wist dat hij vóór Christus leefde. God is onze God en daar houdt het op. De oude Grieken hadden Zeus en die was al van de vierde generatie of zoiets. Hij had ouders. Hij ging, nemen we aan, gewoon naar een soort wc en zat op een berg. Dat was er allemaal al. Een luizenleven had-ie, Zeus. Een Zeuseleven dus eigenlijk. Hij gooide zijn bliksem als het hem niet beviel en wipte zijn schare godenzonen en dochters bij elkaar bij elke vrouw die hem wel beviel en vervolgens van hem beviel. En Zeus had adjudanten: de Erinyen, de Wraakgodinnen, de Furiën. Zij voerden Zeus z'n bevelen uit. Ze straften als dat moest. En menig sterfelijk mensenkind heeft aan den lijve ondervonden hoe wreed die goeie Griekse goden konden zijn. Als je gestorven was, dan kwam je geest bij een rivier: de Styx. De veerman Charon bracht je dan naar de ingang van het Dodenrijk. En van daaruit opereerden de Furiën. En wie kwamen daar dan? Nou, bijvoorbeeld de Danaïden: 49 zussen die hun 49 echtgenoten overhoop staken om hun vader te wreken. Bij wijze van straf werden ze in de Tartaros gesodemierterd, waar ze tot in eeuwigheid een bodemloos vat vol moesten scheppen. Shit happens.

Vervolgens: openingsdans - CD track 1

Vervolgens: 'lied' Tartaros – CD track 2. uitvoerenden: Danaïden

(tijdens track 2, zonder tekst maar wellicht met neuriën, bewegen de Danaïden zich op het podium. Ze gedragen zich gepijnigd vanwege hun droevige lot en 'draperen' zich uiteindelijk bij elkaar in de buurt op de grond. Hun sketch komt later pas. Ze blijven bijeen gedurende de liedjes die aan hun sketch voorafgaan)

Vervolgens: lied 'Hades, heerser over Dodenrijk' - CD track 3

LIED HADES: 'Hades, heerser over Dodenrijk'.

Uitvoerende: koning Hades

Hades: Ik, Hades,

heerser over dodenrijk, dat Zeus mij toebedeelde,
waak over zielen, goed en slecht.

Op aarde voor hun doen berecht
worden ze hier voorgoed geknecht
of leven door in weelde.

Mijn trouwe veerman brengt ze hier.

Geen levende komt binnen.

En ook naar buiten zal niet gaan,
want wil je Kerberos verslaan,
dan hoor je vroeger op te staan.
Geen ziel kan van hem winnen.

Diegenen,

die in 't ondermaanse zich niet fair gedragen,
die zijn genadeloos de klos
in 't onderaardse Tartaros.

Want daar ben ik, Hades, de boss
en daar, daar helpt geen klagen.

Vervolgens: lied 'Vaar mijn bootje vaar' door Charon - CD track 4.

LIED CHARON: 'Vaar, mijn bootje, vaar'.

Uitvoerende: Charon

Charon: Vaar, mijn bootje, vaar,
vaar me naar de overkant.
Vaar, mijn bootje, vaar,
de overkant, daar moet ik heen.
'k Heb zielen, twee uit Heerenveen
en één uit Nederwetten,
ik moet ze overzetten.

Vaar, mijn bootje, vaar,
vaar me naar de overkant.
Vaar, mijn bootje, vaar,
en meer je daar dan stille aan.
Zorg dat ik vlug weer terug kan gaan,
ik leef ten enen male
om zielen op te halen.

Ik breng ze hier, maar niet voor niks.
Hier aan de oevers van de Styx
kan ik, Charon, mijn leven inhoud geven
als weerman tussen Rijk van Dood en Leven.

Vervolgens: Sketch 1 - De Danaïden doen hun verhaal.

SKETCH 1: DE DANAÏDEN DOEN HUN VERHAAL

Uitvoerenden: Danaïden en verteller.

Verteller plus een aantal Danaïden. Het uitgangspunt is een moment waarop de Danaïden, tussen het water scheppen door, nog eens de gang van zaken de revue laten passeren: hoe zijn ze ook weer in al deze ellende terecht gekomen? Ze halen herinneringen op en doen hun verhaal aan de verteller die zich af en toe tot het publiek richt en hun relaas samenvat. De gesprekspartners zitten op hun gemak. Ontspannen sfeer, gezellige boel. Vier Danaïden en de verteller komen aan het woord.

Dan. 1: Nou, ons pa die vertrouwde dat niet...

Verteller: En jullie pa, dat was Danaos?

Dan. 1: Ja, dat was Danaos. Aigyptos was zijn broer. Die wou dat wij met ons vijftigen zijn vijftig zoons zouden trouwen.

Dan. 2: ...Maar eigenlijk wou-die alleen maar macht. Wij moesten trouwen met die vijftig halve zolen en hij zou dan een soort alleenheerser moeten worden...

Dan. 3: ...Ons pa die had met het orakel gebeld - 06-800delphi - en die had hem dat verteld...

Verteller: *(tot publiek)* ...De techniek staat voor niks... toen al...

Dan. 1: ...Maar ons pa was ook niet van gisteren, en wij ook niet...

Dan. 4: ...En wij hadden weinig zin in zo'n huwelijksnacht met die vijftig hitsige neven...

Verteller: ...En dus besloten jullie om in te grijpen...

Dan. 2: Ja. Plan B: het haarspeldenplan..

Verteller: *(blik op het publiek, zo van: moet je opletten!)* En wat was dat dan, dat haarspeldenplan?

Dan. 3: Nou, we zouden gewoon alles meespelen... de bruiloft, de receptie, ambtenaar van de burgerlijke stand, advertentie in de krant... bandje gehoord, alles geregeld...

Dan. 2: ...Lopend buffet...

Dan. 3: Ja, lopend buffet... alles was in orde...

Dan. 4: ...Dus 's avonds was het feest afgelopen...

Dan. 1: ...Komen al die neven op ons af... met van die hongerige blikken... vijftig bedden al gespreid... en of we maar mee wilden komen...

Verteller: ...Dus jullie mee...

Dan. 1: ...Ja, wij mee... Ieder een vlijmscherpe haarspeld op zak...

Dan. 4: ...Liggen we daar allemaal goed en wel in ons bed te koekeloeren... Al die mannen gesoigneerd... klaar voor actie...

Dan. 2: ...Nou, behalve de mijne dan...

Dan. 4: *(lachend)* ...Was die niet klaar voor actie dan?

Dan. 2: ...Jawel, maar niet gesoigneerd... *(algehele hilariteit)*

Dan. 3: ...Dus al die mannen waren d'r helemaal klaar voor... toen pakten wij onze haarspelden...

Verteller: *(enthousiast, laat zich meeslepen)* ...En hup, al die neven zo'n speld in hun donder en gehemeld waren ze...

Dan. 1: *(lachend bij de herinnering)* ...Ja, zo ging het ongeveer...

Verteller: Goed zeg!... *(herinnert zich dan weer zijn neutrale rol)* ...O... ehh... sorry... de neven vielen door de handen van hun achterdochtige bruiden...

Dan. 1: Ja, dat kan wel zijn, maar we hadden wel gelijk. ...had het orakel zelf gezegd...

Verteller: Okee, maar de goden waren het er toch niet echt mee eens...

Dan. 4: Nee, niet echt... vandaar dus onze straf: tot in de eeuwigheid water scheppen in een bodemloos vat...

Verteller: (*samenvattend*) ...Jaja, zo ging het dus het blijft een mooi verhaal, het verhaal van de Danaïden... (*tot het publiek*) het is maar even dat u ook weet waar het over gaat. De moraal van dit verhaal, dames en heren, zoals dat hoort: ruim uw huis op en laat geen haarspelden slingeren... u bent gewaarschuwd!

Vervolgens: lied 'Water, alsmaar water' door Danaïden - CD track 5

LIED WATER: 'Water, alsmaar water'.
Uitvoerenden: de Danaïden

Water... Water... Onuitputtelijk... Water.
Wij scheppen nu al eeuwen lang dat vreselijke water.
Hoe weerzinwekkend is ons lot, voor nu en ook voor later.
Water, alsmaar water...

In de huwelijksnacht heeft elk van ons haar eigen man vermoord.
't Was op bevel van onze pa,
we vonden het best grof, maar ja:
een vrouw een vrouw dus ook een woord een woord.

Water... Water... Eindeloos veel... Water.
We zijn verdoemd door eigen schuld, een levensgrote flater.
Het raakt nooit op, het maakt je gek, het eeuwige geklater
Van water, alsmaar water...

Ooit trotse Danaïden, maar nu zielig, zonder nut,
staan wij oneindig in ons graf,
in Tartaros voor onze straf:
het vullen van een bodemloze put

Vervolgens: Sketch 2 - De Erinyen worden voorgesteld

SKETCH 2: ERINYEN WORDEN VOORGESTELD.

Uitvoerenden: Alecto, Megara, Tysiphone en verteller

De verteller is op het podium. Aan de andere kant - in elk geval een eindje uit elkaar - ook de Erinyen. De Erinyen doen een sketchje met inbreng van de verteller. Dat wil zeggen: wat de Erinyen betreft is er geen verteller. Alleen het publiek en de verteller weten dat hij er wel is. De Erinyen spelen gewoon alsof ze met drieën zijn. Daarna volgt het lied, waarin de Erinyen zich wat uitgebreider voorstellen. De Erinyen liggen onderuitgezakt in een stoel, een bank of op kussens. Alecto is verdiept in Puzzelsport, Tysiphone vijlt haar nagels en Megara prutst aan een breiwerkje. Ze vervelen zich te pletter. De 'introductiesketch' begint met een stilte. Dan begint de verteller te praten. Op bepaalde momenten hebben de Erinyen hun tekst maar het is belangrijk dat de Erinyen en de verteller ogenschijnlijk volkomen langs elkaar heen praten. Uiteraard is dat niet zo, maar zo moet het wel overkomen. Let op: de overgangen moeten naadloos zijn. Er mogen geen stiltes vallen. Timing is essentieel.

Alecto: ...

Tysiphone: ...

Megara: ...

Verteller: Zeus, de Oppergod, had zo zijn kwaai momenten. Dan had weer een of andere sterfelijke onverlaat iets verkeerd gedaan en dan moest die gestraft worden. En dat deed Zeus zelden zelf. Daar had hij de Erinyen voor, ook wel de Furiën genoemd. En wie waren dat dan, die Erinyen? In de eerste plaats had je...

Megara: Alecto!

Alecto: Ja?

Megara: Wat komt er ook weer na omslaan?

Alecto: Doorhalen.

Megara: O ja, doorhalen.

Verteller: De eerste was dus Alecto, de nooit aflatende, de nooit ophoudende

Tysiphone: Alecto!

Alecto: Ja?

Tysiphone: Hou nou eens op!

Alecto: Wat doe ik dan?

Tysiphone: Puzzelen, Alie... pfff... de hele dag al.

Verteller: Alecto dus. In de tweede plaats had je

Alecto: Tysiphone!

Tysiphone: Ja?

Alecto: Furiën, waak-godinnen, zeven letters, begint met een E... zijn wij dat?

Tysiphone: Wat denk je zelf?

Alecto: Hihi, leuk zeg: E – R – I – N – Y – E – N. Erinyen

Verteller: En als derde had je dan...

Tysiphone: Megara!

Megara: Ja?

Tysiphone: Af laten gaan.

Megara: Wat?

Tysiphone: Af laten gaan, Meg. Na doorhalen komt af laten gaan. En dan weer insteken.

Megara: Dat wist ik wel, Ties. *(seconde of tien stilte)*

Tysiphone: *(vijlt gewoon door en zegt dan)* ...Trouwens, meiden... weetje wat ik gisteren las, in een dooie makreel?

Verteller: In de klassieke oudheid voorspelden ze de toekomst uit de gekste dingen en wij denken dat een glazen bol iets bijzonders is...

Tysiphone: Er schijnt weer een enorme etterbak rond te lopen. Totaal geen respect voor zijn moeder, een vreselijke klootzak. Zeus zal wel bellen, vandaag of morgen... *(verkneukelt zich al)* ...We moeten aan de bak, we moeten aan de bak... *(ze kijken elkaar aan, wachten even en schreeuwen dan tegelijk)* D'r valt weer wat te wreken!!!!

Vervolgens: lied 'Alie, Ties en Megje' - CD track 6

LIED ERINYEN: 'Alie, Ties en Megje'.

Uitvoerenden: Alecto, Tysiphone en Megara

Alecto, Alie zo u wilt, ik ben de specialiste
waar het de boosheid en de toom betreft.

Als interventie nodig is waar aardse mensen twisten,
ben ik er, zonder dat dat wordt beseft.

Refrein: Wij zijn de drie Erinyen, wij stellen ons tot doel
om al wat niet deugt te vergelden,
we drijven tot waanzin, we straffen de boel,
we missen ons doelwit maar zelden.
Hoe dan ook, hoe dan ook,
als een dier, als een plant, als een spook.
Hoe dan ook, hoe dan ook,

als een man of als vrouw, hoe dan ook.

Tysiphone, aangenaam, of Ties voor goeie goden.
Ik regel met mijn zussen dus de wraak.
Of het nu op de aarde is of hier tussen de doden,
Het wreken van het kwaad, dat is mijn taak.

Refrein: Ik heet eigenlijk Megara, maar voor vrienden is het Megje,
ik ben de verpersoonlijking van haat.
Wanneer het aan de orde is doe ik vermomd mijn zegje,
Zodat er wroeging, schuldbesef ontstaat.

Zij zijn de drie Erinyen, zij stellen zich tot doel
om al wat niet deugt te vergelden,
ze drijven tot waanzin, ze straffen de boel,
ze missen hun doelwit maar zelden.
Hoe dan ook, hoe dan ook,
als een dier, als een plant, als een spook.
Hoe dan ook, hoe dan ook,
als een man of als vrouw, hoe dan ook.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto